

DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE

A magyarországi nagy- és kistőzsdetulajdonosok szakközlönye és értesítője.

A DOHÁNYGYÁRTÁS, ELADÁS, VALAMINT A HOZZÁTARTOZÓ CIKKEK SZAKKÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő:

HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., Eötvös-utca 5.

hová az előfizetési összegek, valamint a kéziratok küldendők.

TARTALOM: A dohányárudák eladása. — Trafikos-nyomtatás Vegyes hírek.

A dohányárudák eladása.

Nem így gondoltuk mi. Midőn évek során át lapunkban szót emeltünk amellett, hogy azoknak a dohánykisárusoknak, akik 6 évnél hosszabb idő óta vannak üzletük birtokában, engedjék meg üzletük eladása, egyedül humanitárius szempontok vezettek bennünket. Mert abból az alaptételből indultunk ki, hogy az, aki 6 éven át megszakítás nélkül vezette üzletét, kényszerítő ok nélkül bizonyára nem fog azzal felhagyni. Másrészt pedig az, aki hajlott kora vagy betegség miatt kénytelen üzletét abbahagyni, joggal tarthat arra számot, hogy bizonyos pénzbeli kárpótlás nyujtassék neki.

Ugylátszik ez a szempont vezette a pénzügyminiszteriumot is, midőn a szóbanforgó rendeletet kiadta: Megengedték az átadást, illetőleg a pénzügyigazgatóságra bízták minden egyes esetben annak az eldöntését, hogy egy 6 év óta fennálló trafik átruházható-e? Mert hiszen előfordulhatnak olyan esetek is, amidőn az évek tolyamán az illető helység viszonyai annyira megváltoznak, hogy a trafik folytatása nem kívánatos többé.

De a leghelyesebb intézkedésnek is vannak árnyoldalai; ez áll erre a rendeletre is. A pénzügyminiszterium nem számolt azzal a körülménnyel, hogy az eladás megengedése által nagyarányú szédelés fog kifejlődni, amint azt itt rögtön be fogjuk bizonyítani.

Budapesten jelenleg a dohánytőzsdéknek több mint a fele eladó, azaz néhány ügynök,

akik ezáltal a manipuláció által meg akarnak gazdagodni, újsághirdetésekből megvételre ajánlja őket. Ha vevők jelentkeznek, akkor a leghihetlenebb árakat kéri és meg is kapják. Mert azok a sajnálatraméltó emberek, akik a körülmények kényszere alatt kenyérkeresetet akarnak maguknak szerezni, többnyire olyan könnyen hívók, hogy a lelketlen ügynököknek, akik arany hegyeket ígérnek nekik, nemcsak mindent elhisznek, hanem tökéletesen rájuk bízzák magukat. Ezek az ügynökök rendszerint a fogyasztás összegeivel ejtik tévedésbe a trafikokra reflektálókat és gyakran sok ezernyi nyereséget mutatnak ki olyan üzleteknél, ahol a legcsekélyebb hasznot elérni is teljes lehetetlenség. Nemsokára a becsapott vevők is látják, hogy vesztükbe rohannak, s minthogy a megbánás már késői, nincs egyéb vágyuk, mint az üzletet a lehető legrövidebb idő alatt ismét eladni, amely ügyletnél ismét az ügynök van segítségükre, aki némely esetben ismét talál egy áldozatot, akit kifoszt s így folyik ez az ügy a végtelenségig.

A legutóbbi időben egy ügynök több olyan dohányárudát adott el 7000—5000—6000 és 4000 korona vételárért, amelyek közül egyetlen egy sem hoz semmiféle jövedelmet. Minthogy az ügynök úgy a vevőtől, mint pedig az eladótól azonnal a vételár 10%-át kapta, a kincstári engedélyekkel igen jó üzletet csinált.

Tény az, hogy az ügynökök ezen manipulációi folytán a trafikok ára annyira felszökött, hogy például egy Király-utcai obskurus trafikért, ahol azok szoktak leginkább bevásárolni, akik

cigaretta maguk töltik, 12.000 koronát, azaz tizenkettőezer koronát kérnek. S csodálkoznánk, ha ezen a trafikon rövid időn belül nem sikerülne túladni, mert az ügynök urak kutatnak s meg is találják a maguk emberét.

Ez a hallatlan szédelés, amely a szóbanforgó liberális rendelet folytán kapott lábra, ép olyan károkat okoz, mint a hamis pénz, amelyet kézről-kézre adnak. Azonkívül még azzal a hátránnyal is jár, hogy a kisárudák fejlődését úgy morális, mint kereskedelmi és anyagi szempontból lehetetlenné teszi. Mert jelenleg a kisárusok felerésze azt a nézetet vallja, hogy legjobb lesz üzletét eladnia, mert mindegyik arra számít, hogy tudja Isten mily vételárat sikerül majd üzletéért kapnia, ha túlad rajta. Az üzlet fejlesztésére nem is gondolnak, s nagyon sokan csak azért szeretnének meggazdagodni, hogy üzletüket lehetőleg jól eladják. Ezt azonban az összes trafikosok megsínylik, akik feladatukul tüzték ki szorgalommal és munkával keresni meg a kenyerüket.

Amin leginkább csodálkozunk, hogy a kerületi biztosok ezeket a dolgokat nem veszik észre, hanem ellenkezőleg, mindezeket az adásvételeket jóváhagyják, amidőn jelentéseikben egyetlen akadályt sem hoznak fel, mint pl. azt, hogy ezek által az adásvételekkel példátlan szédelést íznek és hogy ezáltal az egész elárusítási intézmény diszkreditáltatik és utolsó rangú üzletté alacsonyodik le.

Azt hisszük, hogy ezek a manipulációk nem rendjén valók és itt a legfőbb ideje, hogy ennek a szédelésnek gátat vessenek. Csak gondolják meg, hogy mily sok kár származik ebből és ezek közt nem legutolsó az, hogy ezáltal az a téves vélemény kap lábra, hogy a dohányáruda fényes üzlet, mert különben nem törnék magukat annyian utána. Pedig a valóság egészen másképpen áll. Ha egy protekcióval rendelkező nő néhány ezer koronára akar szert tenni, akkor trafikengedélyért folyamodik és azután áruba bocsátja. A többit elvégzi az ügynök. És azok a dohányárusok és trafikosnők, akik azért vesződnek, hogy üzletüket fejleszthessék, nem képesek előre haladni; lehetetlenség ez azért, mert magában a fővárosban tulajdonképpen 500 fölösleges trafik van, még pedig az az 500, amelyeknek csupán az a rendeltetésük, hogy esetről-esetre

eladassanak és hogy az ügynököknek és egyéb embereknek hasznot hajtsanak. Ezen a rendszeren változtatni kell, még pedig hamarosan és alaposan változtatni.

Trafikos-nyomor.

Lapunk egyik nemrég megjelent számában egy cikket olvastam, mely fölött ez a cím ékeskedett: „Trafikos-nyomor.“ Ha ezt a feliratot egy évvel ezelőtt olvasom, hitetlenül ráztam volna fejemet, de most, hogy magam is belekóstoltam a trafikos életbe, szomorodott szívvel vagyok kénytelen belátni, hogy a trafikosok helyzetét, illetőleg a cimben foglalt jelző a lehető legtalálóbbról.

Mert bizony nyomoruságos a trafikos élete. Aránylag nagy tőkével és még nagyobb munkaerő kifejtése mellett, még jó, ha a mindennapi kenyeret megszerezni képes. A kora reggeli órákban már talpon van és egész napi fárasztó munka után csak késő éjjel vonulhat vissza hajlékába, hogy összetört testének, agyonzaklatott lelkének pár órai pihenésben némi enyhet szerezzen.

Bizony mondom nagyon, de nagyon nyomoruságos élet ez.

De miért nyomoruságos? Hát nem lehetne ez másképp? Nincsen mód rá, hogy helyzetünkön javítsunk?

Régi igazság, hogy *minden ember olyan sorsot érdemel, amilyennel megelégszik.* A bárány békén tűri, hogy lenyirják gyapját; a lud sem tiltakozik a megkoppasztás ellen és az ökör is önként hajtja nyakát a járomba és huzza az igát, míg csak ereje bírja. De ezek állatok, ész- és léleknélküli lények, gondolkodás és tudatosság nélkül cselekvő teremtményei a mindenhathónak. Ezeknek minden jó, úgy ahogy van, mert nem tudják, hogy jobban is lehet.

De mi emberek volnánk talán, vagy mik? Benünket az Isten saját képmására teremtett és a legdiszesebb, mindennél becsesebb tulajdonságokkal: észszel és gondolkodótehetséggel és akarakterével ruházott fel.

Hát mért nem használjuk fel ezen isteni tulajdonságokat sorsunk javításának kieszközlésére, ha kell: kieroszakolására? Mért nem vesszük elő eszünket, hogy helyzetünk fölött gondolkodva, akarakterünk teljes kifejtésével elérjük, amire minden ember becsületes munkája után joggal igényt tarthat: a tisztességes egzisztenciát?!

A világtörténelemben az emberi jogokért és a megélhetésért vívott harcok végtelen láncolata vonul végig. A rabszolga, ha a zsarnoki hatalom ideig-óráig el is némitotta ajakát, csak az alkalmat leste, a bensejébe tüzes vulkánként háborgó érzelmek kitörésére. A józanul gondolkodó ember sohasem tudott beletörődni az igazságtalan zsarnokoskodásba és a meg nem érdemelt nyomoruságba.

Az utolsó évtized munkásmozgalmi erre a legéklatásabb példákat szolgáltatják. Nem is szólva az iparososztályról, mely bámulatosan fegyelmezett szervezetével nemcsak anyagi jólétre, de szinte megdöbbentő

hatalmi pozícióra is tett szert, az utolsó napszamosok, utcaseprők, lámpagyújtogatók és valamennyi hasonló, tehát a köztudat szerint a legalsóbb kategóriába tartozó munkásnép is anyagi helyzetük olyan nagyarányu javulását, a munkabérek olyan vehemens felszökkenését — még pedig a munkaidő egyidejű igen jelentékeny leszállítása mellett — csikarták ki, minőről pár évvel előbb maguk sem merészelték volna még csak álmukban sem gondolni.

És hogyan tudták a munkások eme rendkívüli sikereket elérni? Bizonyára nem oly módon, hogy összetett karokkal lesték a mannat, vagy hogy a sült galamb a szájukba repüljön. Elérték olyképen, hogy egyesült erővel léptek fel a munkaadók ellen és ez utóbbiak a nagy tömegek egyetértő fellépésében jelentkező megtörhetlen hatalom előtt feltétlen megadásra voltak kény szerítve.

Hallottam már régen susogni valami trafikos mozgalomról is. Azt mesélték, hogy a trafikosok is tömörülni, egyesülni készülnek, hogy egyesült erővel küzdenek existenciájuk legfőbb megrontói: a nagytőzsdések ellen, kik kivételes helyzetükkel visszaélve, nemcsak kiszarolják a nekik szőröstől-bőröstől kiszolgáltattott kistőzsdéseket, de minthogy a legszebb és legjobb gyártmányu szivarokat saját kistőzsdéjüknek tartják meg azoknak vevőközönségét is magukhoz szakítva, a kistőzsdéseket valósággal nyomorba kergetik.

Hónapok óta lesem, várom, hogy ez a mozgalom valami életjelt adjon magáról, el lévén határozva, hogy az első kürtszóra magam is beállok a csatasorba. De a készen tartott fringiót kimarja a rozsdá, e kard nem kerül ki hüvelyéből és a fegyver ott hever a lomtárban, használatlanul.

Ugy látszik, a trafikos-mozgalom csak fantazmagoria, egy bolond idealista agyában született üres álomkép volt. Mert ha nem így volna, lehetetlen, hogy egy fél év alatt — mióta én várom a mozgalom fejlődését — semmi sem történt volna e mozgalommal kapcsolatosan.

Ugy látszik, legalább nekem az az impresszióm, hogy ez az egész mozgalom megfeneklett, vagy valami kátyuba került, honnan nem igen lehet kivonszolni.

De akár így van, akár pedig csalódom feltevésemben, tény az, hogy alig történik valami, vagy ha történik is suttymban valami, akkor ez olyan lomhasággal és vontatottsággal történik, ami már magában véve biztos kerékkötője a sikernek.

Igy nem lehet mozgalmakat sikerre vezetni!

Méltányos, jogos és igazságos-e ama követelésünk, hogy a nagytőzsdések maradjanak meg nagytőzsdéseknek és kistőzsdék útján ne vegyék el a falat kenyeret szájainkból?

Nemde, erre nézve nincsen eltérés közöttünk?

De ha így van, akkor nem szabad haboznunk egy pillanatig sem, hanem minden herce-hurca és ingadozás nélkül ki kell lépünk a porondra és teljes vértezettal megindítani a harcot, mely az igazság mindenható erejénél fogva csak teljes győzedelmünkkel végződik.

De ehhez persze mindenekelőtt szükséges a teljes harcészség, a megtörhetlen összetartás és a bűnös nemtörődomség kényelmes köpenyének ledobása.

„Segits magadon és az Isten is megsegít — mondja a régi igaz példaszó. Ha azt akarjuk, hogy megélhesünk, akkor nem szabad tunyán tovább egy percig sem tétlenül maradnunk.

Mihályfalvy István.

Vegyes hírek.

Sztrájk a török dohányjövédéknél. Konstantinápolyból írják a „Pol. Ért.”-nek: A dohányjövédék dzsubalii (az Aranyszarv mellett) gyára a munkások eredeti követelését, mely a munkabérek 50%-os emelésére irányult, teljesítette. Midőn azonban ezután a munkások továbbramenő, teljesíthetetlen követelésekkel állottak elő, a társaság e hó 8-án a gyár bezárását rendelte el. A társaság elegendő készlettel rendelkezik, hogy a főváros szükségletét akár egy hónapra is fedezze. A munkások aligha fogják ilyen hosszú ideig kibírni; már most is jelentkeznek dolgozni akarók. Hogy a társaság szabadalomszerű jogainak tisztelete bizonyos mértékben megcsappant, az a tény bizonyítja, hogy Konstantinápolyban néhány napig egészen nyíltan árultak csempészett dohányt. A kormány és az ifjutörök komité meg tették a szükséges intézkedéseket, hogy az állam kötelezettségének megfeleljen. A belügyminiszter a vidék hatóságokat sürgönyileg utasította, hogy hasonló esetek ismétlődését hatáskörükben akadályozzák meg. Ez alkalommal megemlítjük, hogy a közvélemény hangulata a dohányjövédék ellen fordult. Általános ennélfogva az a nézet, hogy a kormány aligha lesz abban a helyzetben, hogy az 1914-ben lejáró koncessziót meghosszabbíthassa.

Bosznia és Hercegovina dohánybevitelének és kivitelének. A Statisztikai Központi Bizottság által közzétett „Statisztikai Közlemények” szerint az összkivitel (boszniai és hercegovinai vágott dohány, szivar, cigaretta és dohánylevelekben) az 1907. évben érték tekintetében 1,490.166 K-ra, mennyiségre nézve pedig 622.058 kg-ra rugott. 5825 kg. vágott dohányt küldöttek szét 24.760 K értékben, még pedig túlnyomóan Amerikába (az érték 68%-a), Svájcba (17%) és Dániába (10%). 3,499.643 db cigarettát exportáltak 28.820 K értékben. Szállítottak Németországba (39%), Amerikába (13%), Afrikába (10%), Dániába (9%), Khinába (8%), Holland-Indiába (7%), Svájcba (6%) és Britt-Indiába (16%). Dohánylevelekből 612.762 kgrammot, még pedig csaknem az összeset Egyiptomba (95,6%). Csak elenyésző része (4,4%-a az értéknek) ment Németországba. A szivarok kivitele rendkívül jelentéktelen (csupán 2505 db.) és Amerika (60%) és Dánia (40%) közt oszlik meg. Az import 305 kgr. dohánylevélre szorított 1526 K értékben és az egész Ázsiából hozatott be.

A dohányfogyasztás Amerikában. Újabb időben az Egyesült-Államok dohányforgalmában bámulatos növekedés volt észlelhető. Kerek összegben az 1900. évben

az Egyesült-Államokban 6,000.000.000 drb. szivar fogyott el, míg ez a szám 1907-ben 8,500.000.0000 emelkedett. S nemcsak ebben a cikkben emelkedett a fogyasztás 40%-kal, hanem a cigarettáknál is még pedig egyszerre 100%-os növekedés állott be. Ha a régebbi időre tekintünk vissza, azt fogjuk találni, hogy Amerikában a hetvenes években csupán 1,000.000.000 szivart fogyasztottak. Tehát egy emberöltő alatt, míg az ország népessége csupán megkétszereződött, a szivarfogyasztás a nyolcszorosra emelkedett. 1870-ben a cigaretta még meglehetősen ismeretlen volt, míg a legutóbbi évben nem kevesebb, mint 5,300.000.000 fogyott el belőle. Ily körülmények között nem meglepő, hogy az ország dohánytermelése hatalmasan emelkedik. A dohánytermés értékét az 1896. évben 24,258.000 dollára becsülték, míg 1906-ban 53,661.000 dollára és 1907-ben 76,234.000 dollára rugott. A behozatal is emelkedőben van. Még 1898-ban a bevitt dohány értéke, beleértve a szivarokat és egyéb gyártmányokat, nem tett ki 10,000.000 dollárt, de az 1907. évben már 35,000.000 dollárra emelkedett. Az Egyesült-Államok lakosaira egy évben fejenként 160 szivar s 80 cigaretta és emellett még nagymennyiségű pipadohány és bagó. A legutóbbi évben az Egyesült-Államok dohányért 49,862.754 dollárt vettek be adó gyanánt, miből szivarokra 20,716.000 dollár és cigaretákra 4,879.000 dollár esett.

Minden jobb tőzsdében kapható. Mi az a „jobb trafik”? Felelet: Jobb trafik az olyan, amely Lobin urnak cigarettahüvelyeit raktáron tartja. Tudniillik, ezt mondja ő maga a napilapokban elhelyezett hirdetéseiben. Tehát ismét a régi história, amelyet már annyiszor tettünk szóvá. A trafikost egyáltalán meg sem kérdezik, vajjon akarja-e az árut raktáron tartani, vagy nem? Teljesen elegendő, ha a gyáros a közönségnek elmeséli, hogy mily nagyszerű gyártmány az ő produktuma. Talán tényleg azt hiszi ez az új gyáros, hogy a trafikosok vakon engedelmeskedni fognak neki és az ő papirosát raktáron fogják tartani? Miért? Mert néhány vegyésznek a bizonyítványát teszi közvé, akik — mellel szólva — egy papiros megítélésénél egyáltalán nem mérvadók? A közönség a reklámok által félrevezetve magára erőszakoltathat valamely gyártmányt, ha trafikosok nem fogják megtenni. S hogyha valamely gyáros reklámjai által kényszerít akar rájuk gyakorolni, akkor éppenséggel nem fogják vásárolni. A trafikosokat pedig ismételtelen figyelmeztetni akarjuk arra, hogy kizárólag saját érdekeiket tartsák szem előtt, nem pedig a gyárosokét. Akkor is a „jobb” trafikok közé fognak számítani, ha csupán olyan árukat fognak készleten tartani, amelyek a legtöbb hasznot hozzák, mert ami a papirok minőségét illeti, arra nézve kijelenthetjük, hogy sokkal jobb gyártmányok is vannak, mint ezek a bombasztikus fázisokkal agyondicsért papirosok.

ÁRLEJTÉS.

47100/1908. A zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy Sümegen felmondás folytán megürült m. kir. dohány nagyáruda betöltése céljából alulírott m. kir. pénzügyigazgatóságnál 1908. évi október hó 9-én d. e. 10 órakor írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Az árlejtés tárgyát a versenyzők által a nagyáruda ellátásáért igénybe vehető eladási díj fogja képezni és a nagyáruda kezelése a legkedvezőbb ajánlatot tevőnek fog átadatni, mindazonáltal a m. kir. kincstár fentartja magának azon jogot, hogy a versenyzők között szabadon választhasson, minélfogva az ajánlattevőknek egyike sem támaszthat igényt a kincstár ellen azon okból, mert ajánlata el nem fogadtatott.

Említett dohány nagyárudához, melynek átadása ezen m. kir. pénzügyigazgatóság által meghatározandó napon fog eszközöltetni, 82 dohány kisárus van utalva.

A dohány nagyáruda 1907. évi forgalma a nagybani eladásnál 110 960 K volt, kicsinybani eladása pedig 2582 K-t képviselt.

A nagyárudával a bélyegjegyek és váltóürlapok eladásának kötelezettsége is egybe van kötve, mitől 2%-nyi eladási jutalék jár, itt az 1907. évi forgalom 12.602 K volt.

A dohány nagyárus, ki a sümegi m. kir. dohány nagyárudát kezelte, 2%-nyi eladási díjat élvezett s anyag beszerzés végett a győri m. kir. dohányáru raktárhoz volt utalva.

A kincstár azonban nem kezeskedik az ezen dohány nagyáruda versenytárgyalásának alapul szolgáló forgalom változatlan fentartásáért és azért ugyanazon okból a tőzsde díj utólagos felemelése sem engedélyezhető, sem akárminemű kártalanítási igények tekintetbe nem vétetnek.

Vállalkozó köteles 4990 K értékű csonkithatlan dohányanyag tartalékkészletet raktáron tartani, azonkívül a napi eladásra, valamint a hozzá utalt kisárusok kielégítésére a szükséges anyagmennyiséget beszerezni.

Ajánlattevők kötelesek (1000) egyezer koronát bánatpénz fejében akár készpénzben, akár pedig tőzsdei árfolyam szerint elfogadható értékpapirokban letenni, vagy annak valamely kir. adóhivatalnál történt letételét pénztári nyugtával igazolni.

A zárt írásbeli ajánlatok alábbi minta szerint 1 K-s bélyegjegy felhasználásával állítandók ki, melyek a bánatpénzzel, vagy ennek letételét igazoló nyugtával s egy helyhatósági erkölcsi és vagyoni bizonylattal ellátva, legkésőbb folyó évi október hó 7-én d. e. 11 óráig a zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság főnökénél vagy helyettesénél nyújtandók be, hol is azok 1908. évi október hó 8-án d. e. 10 órakor tartandó nyilvános tárgyalás alkalmával bizottságilag felbontatnak s tárgyalatni fognak.

Zalaegerszeg, 1908. évi szeptember hó 11-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

ORGAN FÜR DAS GESAMMTE TABAKFABRIK U. VERSCHLEISSWESEN, WIE AUCH DER DAZU GEHÖRIGEN FÄCHER

INHALT: Der Verkauf der Tabakfabriken. — Vermischte Nachrichten.

Der Verkauf der Tabaktrafiken.

Nein, so haben wir es nicht gemeint. Als wir jahrelang in unserem Blatte dafür eintraten, dass es denjenigen Tabakkleintrafikanten die länger als 6 Jahre ihr Geschäft besitzen, gestattet werden soll, dasselbe zu übergeben so war unsere Absicht diejenige einer humanitären Richtung zu folgen. Denn wir gingen von dem Grundsatz aus, dass derjenige welcher sechs Jahre sein Geschäft ununterbrochen führt, ohne zwingenden Grund dasselbe gewiss nicht aufgeben wird. Andererseits aber kann derjenige, welcher bemüssigt ist durch Alter oder Krankheit sein Geschäft aufzulassen, wohl mit Recht beanspruchen, dass ihn eine gewisse Entschädigung an Geld hiefür geboten werde.

Von diesem Grundsatz geleitet, scheint auch das Finanzministerium gewesen zu sein, als es die in Rede stehende Verordnung schuf. Man gestattete die Uebergabe, das heisst man überliess es der Finanzdirektion zu entscheiden, ob eine Trafik die bereits 6 Jahre bestanden hat, in jedem einzelnen Falle übertragen werden kann. Denn schliesslich gibt es ja auch solche Fälle, wo im Laufe der Jahre die Situation der Örtlichkeit sich geändert hat, wodurch die Neuvertheilung der betreffenden Trafik nicht wünschenswerth erscheint.

Aber wie die beste Verordnung auch ihre Schattenseite hat, so auch hier. Das Finanzministerium rechnete bei Abfassung derselben nicht mit dem Umstande, dass mit der Erlaubniss des Verkaufes der Trafiken auch ein grossartiger Schwindel getrieben werden kann, wie wir hier gleich nachweisen werden.

In Budapest sind gegenwärtig weit mehr als die Hälfte der Tabaktrafiken zu verkaufen, das heisst sie werden von einigen Agenten, die sich durch diese Manipulation bereichern mittelst Zeitungsinseraten ausbezahlt. Melden sich dann

Käufer, so werden die unglaublichsten Preise gefordert und auch erzielt. Sind doch diejenigen bedauernswerthen Leute, die von den Verhältnissen gezwungen werden sich einen Broterwerb zu suchen, zumeist so vertrauensselig, dass sie dem gewissenlosen Agenten, der ihnen goldene Berge verspricht nicht nur alles was er sagt glauben, sondern auch sich vollständig ihm anvertrauen. Gewöhnlich prunken diese Agenten mit den Summen des Consums, weisen oft viele Tausende Kronen Nutzen aus, ohne dass jedoch auch nur der geringste Nutzen hereingebracht werden könnte. Bald sehen es die gefoppten Käufer auch ein, dass sie ins Unglück gerannt sind und da es zu spät ist, wünschen sie natürlich so rasch als möglich das Geschäft wieder zu verkaufen, wobei ihnen abermals der Agent behilflich sein soll, der in manchen Fällen wieder ein Opfer findet das er ausbeutet und so geht die Sache ins Unendliche.

In jüngster Zeit hat ein Agent mehrere solche Tabaktrafiken verkauft um die Beträge von 7000—5000—6000 und 4000 Kronen, von denen keine einzige Trafik ein Erträgnis überhaupt liefert. Da sich der betreffende Agent sowohl vom Käufer als auch vom Verkäufer sofort 10 Prozent vom Kaufpreis bezahlen lässt, so hat er mit der ärarischen Lizenz ein sehr gutes Geschäft gemacht. In der That sind durch diese Manipulationen der Agenten die Preise der Trafiken derart gestiegen, dass zum Beispiel eine ganz obskure Trafik in der Király-utcza, wo zumeist die Cigarettenstopfer ihre Einkäufe machen, für 12.000 Kronen sage zwölftausend Kronen ausbezahlt wird. Es soll uns wundern, wenn diese Trafik nicht in kurzer Zeit verkauft sein wird, denn die Herren Agenten suchen und finden schon ihre Kundschaft.

Dieser grässliche Schwindel, welcher in Folge der in Rede stehenden liberalen Verordnung ins Leben getreten ist, schädigt geradeso wie das

falsche Geld, welches von Hand zu Hand geht. Ausserdem aber hat derselbe auch den Nachtheil, dass sich eine Entwicklung des Kleinverschleisses sowohl in moralischer wie merkantiler oder materieller Weise nicht vollziehen kann. Denn gegenwärtig steht die Hälfte der Kleintrafikanten auf den Standpunkt, dass sie ihr Geschäft verkaufen müssen, zumal jeder rechnet Gott weiss wie viel Kapital aus seinem Geschäfte zu schlagen, wenn er es abgibt. Von einem Vorwärtsschreiten ist gar keine Rede und möchten sich so viele nur dadurch bereichern, indem sie ihr Geschäft möglichst gut verkaufen. Darunter aber leiden sämtliche Trafikanten die es sich zur Aufgabe machen, durch Fleiss und Thätigkeit ihr Leben zu fristen.

Was uns am meisten wundert, ist, dass die Bezirkskommissäre für diese Vorkommnisse kein Auge haben, im Gegentheil, dass sie alle diese Verkäufe gutheissen, indem sie in ihren Berichten keine Hindernisse anführen, wie zum Beispiel diejenigen, dass durch derartige Verkäufe ein Schwindel sondergleichen getrieben wird und dass dabei das Verschleisswesen diskreditirt und zu einem Geschäfte allerletzten Grades herabsinkt.

Wir denken, dass derartige Manipulationen nicht bestehen können und dass es hoch an der Zeit ist diesem Treiben Einhalt zu gebieten. Man bedenke doch nur, das viele Unheil das daraus entsteht und nicht zuletzt auch dasjenige, wonach der Glaube entsteht, dass das Trafikgeschäft ein glänzendes ist, sonst würden sich nicht so viele darum bewerben. Indess steht die Sachlage anders. Wenn irgend eine protegirte Person weiblichen Geschlechtes ein paar tausend Kronen braucht, dann reicht sie um eine Trafik-Lizenz ein und lässt sie alsdann verkaufen. Der Agent veranlasst schon das Uebrige. Und diejenigen Tabakverschleisser oder Verschleisserinnen die da sich plagen um wirklich ihren Verschleiss zu heben, sie können nicht vorwärts kommen, es ist nicht möglich, denn es bestehen eigentlich in der Hauptstadt allein um 500 Trafiken zu viel und zwar jene 500, die nur da sind um von Zeit zu Zeit verkauft zu werden und sowohl den Agenten wie noch manch anderen Leuten einen Profit zu bringen. Dieses System muss geändert und zwar bald gründlich geändert werden.

Vermischte Nachrichten.

Der Streik bei der Türkischen Tabakregie. Aus Konstantinopel wird dor „Pol. Korr.“ geschrieben: Die Fabrik der Tabakregie in Dschubali am Goldenen Horn hat die ursprüngliche Forderung der Arbeiter, die Löhne um 50 pCt. zu erhöhen, bewilligt. Als aber dann die Arbeiter weitergehende, unerfüllbare Forderungen stellten, ordnete die Gesellschaft am 8. d. M. die Sperrung der Fabrik an. Die Vorräte der Gesellschaft sind gross genug, um den Bedarf der Hauptstadt selbst für einen Monat zu decken. Die Arbeiter werden kaum so lange aushalten können; schon jetzt melden sich Arbeitswillige. Dass der Respekt vor dem konzessionsmässigen Rechte der Gesellschaft einigermaßen abgeschwächt ist, beweist die Tatsache, dass einige Tage lang in Konstantinopel ganz offen geschmuggelter Tabak verkauft werden konnte. Die Regierung und das jungtürkische Komitee haben die Massregeln getroffen, die nötig sind zur Durchführung der Verpflichtung des Staates. Der Minister des Innern hat auch den Provinzbehörden telegraphische Weisungen erteilt, um die Wiederholung ähnlicher Vorgänge in der Provinz zu verhindern. Bei dieser Gelegenheit sei darauf hingewiesen, dass die öffentliche Meinung durchaus gegen die Tabakregie eingenommen ist. Viele meinen daher, dass die Regierung kaum in der Lage sein wird, die mit dem Jahre 1914 abgelaufene Konzession zu verlängern.

Tabak Ein- und Ausfuhr Bosniens und der Hercegovina. Nach einer Verlautbarung in den von der Statistischen Zentralkommission herausgegebenen „Statistischen Mitteilungen“ betrug der Gesamtexport von bosnischen und Hercegovinaer Schnitttabaken, Cigarren, Cigaretten und Tabakblättern im Jahre 1907 dem Werte nach K 1,490 166, der Menge nach 622.058 kg. Schnitttabake wurden 5825 kg. im Werte von K 24.760 versendet, und zwar vornehmlich nach Amerika (68 pCt. des Wertes), nach der Schweiz (17 pCt.) und nach Dänemark (10 pCt.) An Cigaretten wurden 3,499.643 Stück im Werte von K 28.820 exportiert. Dieselben gingen nach Deutschland (39 pCt.), Amerika (13 pCt.) Afrika (10 pCt.), Dänemark (9 pCt.), China (8 pCt.), Holländisch Indien (7 pCt), nach der Schweiz (6 pCt.) und nach Britisch-Indien (6 pCt.). Tabakblätter wurden 612.762 Kilogramm im Werte von K 1,436.533, und zwar fast ganz nach Aegyten (95.6 pCt.) exportiert. Nur ein kleiner Teil (4.4 pCt. des Wertes) ging nach Deutschland. Der unbedeutende Export an Cigarren (nur 2505 Stück) verteilt sich auf Amerika (60 pCt) und auf Dänemark (40 pCt.). Der Import beschränkte sich auf die Einfuhr von 305 Kg. Tabakblättern im Werte von K 1526 und kommt ganz aus Asien.

Der Genuss von Tabak in Amerika. In neuerer Zeit ist eine erstaunliche Zunahme im Cigarrenkonsum in den Vereinigten Staaten zu verzeichnen gewesen. In runder Zahl wurden im Jahre 1900 6,000.000.000 Stück Cigarren in den Vereinigten Staaten konsumiert, indessen war die Zahl 1907 auf 8,500.000.000 gestiegen. Nicht

nur, dass sich in diesem Genussmittel der Verbrauch um 40 pCt. erhöht hat, auch in Cigaretten hat er zugenommen und zwar gleich um 100 pCt. Blickt man zurück auf längere Zeit, wird man finden, dass anfangs der siebziger Jahre nur 1,000.000.000 Cigarren in Amerika verbraucht wurden. In einer Generation also, während der sich die Bevölkerung des Landes nur verdoppelte, hat der Cigarrenkonsum sich um das Achtfache gehoben. Im Jahre 1870 waren Cigaretten noch ziemlich unbekannt, indessen wurden letztes Jahr nicht weniger als 5,300 000.000 davon in den Vereinigten Staaten verbraucht. Unter diesen Umständen ist es nicht bemerkenswert, dass die Tabak-Produktion des Landes gewaltig im Steigen begriffen ist. Der Wert der Tabakernte im Jahre 1896 wurde auf 24,258 000 Dollar angegeben, hingegen betrug er 1906 53,661.000 Dollar und 1907 76,234 000 Dollar. Auch der Import ist im Anschwellen begriffen. Noch im Jahre 1897 war der Wert des eingeführten Tabaks, einschliesslich Cigarren und anderer Fabrikate, noch nicht 10,000.000 Dollar, aber im Jahre 1907 belief er sich auf 35,000 000 Doll. Auf den Kopf der Bevölkerung in den Vereinigten Staaten kommen jetzt jährlich 160 Cigarren und 80 Cigaretten und daneben noch grosse Quantitäten Tabaks für Pfeife und zum Kauen. Im letzten Rechnungsjahr nahmen die Vereinigten Staaten an Inlandsteuern für Tabak 49,862.754 Dollar ein, wovon auf Cigarren 20,716.000 Dollar und auf Cigaretten 4,879.000 Dollar kamen.

In allen besseren Trafiken zu haben. Was ist das eine bessere Trafik? Antwort: Eine bessere Trafik ist diejenige, welche das Cigarettenpapier und Cigarettenhülsen des Herrn Lobin auf Lager hält. Das heisst, er selber sagt es nämlich in seinen, in den Tagesblättern veröffentlichten Annonzen. Also wieder die alte Geschichte, die wir schon so oft gerügt haben. Der Trafikant wird gar nicht gefragt, ob er den Artikel halten will oder nicht. Es genügt dem Fabrikanten, wenn er dem Publikum erzählt, welch grossartiges Produkt sein Fabrikat ist. Glaubt dieser neue Fabrikant wirklich, dass ihn die Trafikanten blindlings folgen und sein Papier auf Lager halten werden? Warum? Weil er einige Ateste von Chemikern veröffentlicht, die nebenbei gesagt, bei der Beurtheilung eines Papierses garnicht massgebend sind? Das Publikum mag sich immerhin, verleitet von der Reklame, ein Fabrikat aufdrängen lassen, der Trafikant wird es nicht thun. Und wenn ein solcher gar die Trafikanten mittelst seiner Reklame zwingen will, das Papier zu kaufen, dann schon gar nicht. Die Trafikanten aber wollen wir abermals darauf aufmerksam machen, lediglich ihr eigenes Interesse zu wahren und nicht dasjenige der Fabrikanten. Sie werden auch dann zu den besseren Trafikanten zählen, wenn sie bloss jene Waaren auf Lager halten werden, die ihnen am meisten Nutzen einbringt, denn was die Qualität der Papiere betrifft, so gibt es — wir können es ja sagen — weit bessere Fabrikate, als die so bombastisch ngerühmten.

Australischer Bund. Einfuhr von Zündhölzern. Im Verfolg des unterm Mai d. Js. erlassenen Rundschreibens des Zolldepartements des Australischen Bundes über die zulässige Fehlergrenze bei der Packung von Zündhölzern ist eine weitere Bekanntmachung der Zollverwaltung ergangen, wonach auch bei Schachteln mit Sicherheitszündhölzern, auf denen angegeben ist, dass sie weniger als eine bestimmte Anzahl Zündhölzer enthalten, die in dem eingangs erwähnten Rundschreiben für zulässig erklärte Fehlergrenze nachgesehen werden kann. Für Schachteln zum Beispiel, auf denen als Inhalt angegeben ist „nicht weniger als 50 oder 55 Zündhölzer“, ist ein Spielraum von 5 nach oben oder unten zulässig. Ferner ist noch bestimmt, dass der Tarif-No. 79 e folgenden Wortlaut erhält: Zündhölzer, wenn in Schachteln enthalten, auf denen nicht die Anzahl der darin befindlichen Zündhölzer angegeben ist, zusätzlich zu den in T.-No. 79 a b und c festgesetzten Zöllen: vom 1. September 1908 ab 2 Schilling für das Gros Schachteln.

Die Türkische Tabakregie-Gesellschaft erzielte eine Mehreinnahme in den ersten fünf Monaten des laufenden Geschäftsjahres von 60.363 türk. Pfund. Der Abschluss für das Geschäftsjahr 1907/08 ergibt eine Gesamteinnahme von 2,660.895 türk. Pfd. und Ausgaben einschliesslich 750.000 türk. Pfd. an die Regierung bezahlter Zinsen von 2,146.864 türk. Pfd. Der Ueberschuss beträgt 514.030 türk. Pfd., wovon 140.800 türk. Pfd. der Rücklage, 18.661 türk. Pfd. den Gründern, 106.371 türk. Pfd. der Regierung, 124.099 türk. Pfd. der Dette Publique und 124.029 türk. Pfd. den Aktionären überwiesen werden.

Verrauchte Millionen. Die Ungarische Tabakgefälls-Direktion veröffentlicht soeben die Statistik über den Tabakkonsum vom 1. Januar l. J. bis Ende Mai. Aus der Statistik geht hervor, dass in dieser Zeit Tabak im Werte von 50,983.994 K 11 H konsumiert wurde, um 6 Proz. mehr als in der gleichen Periode des Vorjahres. Inländische Tabakfabrikate wurden für 45,605.410 K 82 H, ausländische Fabrikate für 897.537 K 95 H und inländische Spezialitäten für 4,491.045 K 82 H verkauft.

Das Opiumverbot der chinesischen Regierung, das jetzt zur Durchführung kommen soll, wird auch für Kiautschou, wo zahlreiche Opiumkneipen bestehen, deren Konzessionsgebühren mit 2500 M im Etat figurieren, von Wirkung sein. Es ist selbstverständlich, dass bei einem so stark bevölkerten Land, wie China, eine solche Massregel nicht plötzlich durchgeführt werden kann und Sachverständige schätzen den Zeitraum, der uns noch von der völligen Abschaffung und Entwöhnung Chinas vom Opium trennt, auf ein Dezennium. Die deutsche Regierung wird gleichmässig mit der chinesischen in dieser Sache vorgehen und höchstens im letzten Abschnitt der Epoche eine kleine Beschleunigung eintreten lassen. Wie der angeführte Betrag von 2500 M beweist, spielt der Opiumhandel in unserer Kolonie eine sehr untergeordnete Rolle.

Tabak als Zierpflanze in Frankreich. Herr Ph. Rivoire wendet sich in der Zeitschrift „Le Jardin“ gegen das vom französischen Finanzminister erlassene Verbot, in den Gärten irgendwelche Arten Tabakpflanzen zu ziehen. Durch dieses Verbot würden eine Anzahl der schönsten Zierpflanzen aus den französischen Gärten verbannt werden, was umso weniger Zweck hat, als nur eine Art Nicotiana, nämlich Nicotiana tabacum Tabak liefert, während die übrigen, fälschlich sogenannten Tabakpflanzen, wie Nicotinan Sanderoe und Nicotiana affinis gar keine Tabak liefernden Pflanzen sind, und also unbeschadet des Tabakmonopols in Gärten gezogen werden könnten. Selbst die so beliebte Petunie (Nicotiana axillaris) könnte dadurch in Gefahr kommen, diesem Verbote zum Opfer zu fallen. Herr Rivoire betont, dass ebenso wie die Kartoffel zwar eine Solanee (Solanum tuberosum) ist, doch keine der vielen Solaneen als Kartoffelpflanze zu betrachten ist, auch die Tabakpflanze Nicotiana tabacum zwar eine Nikotiana, aber keineswegs alle die anderen Nikotianeen als Tabakpflanzen zu betrachten sind.

Tabakstand in Ungarn In dem Grund von Vertrauensmännerberichten, die bis zum 15. August eingelangt sind, zusammengestellten jüngsten Saatenstandsberichte des ungarischen Ackerbauministers wird berichtet: Die Entwicklung des Tabaks ist durch die frühere Dürre gehemmt worden. Infolge des Regenwetters in der letzteren Zeit entwickelt sich die Pflanze jetzt zum Teil in befriedigender Weise. An mehreren Stellen haben die Blätter aber noch nicht die gehörige Grösse erreicht. Gewitter und Hagel haben die Plantagen an vielen Orten stark beschädigt.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a **Magy. Királyi Szabadalmazott Osztályorsjáték** (XXII. sorsjáték) **6. osztályának** huzásai f. évi szeptember hó 22-től október hó 22-ig tartatnak meg, még pedig a következő napokon:

szeptember: 22, 23, 24, 25, 28, 29, 30, október: 2, 3, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 15, 16, 19, 22-én.

A huzások mindig délelőtt 1/9 órakor kezdődnek és a **magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző** jelenlétében nyilvánosan történnek a **M. Kir. Szab. Osztályorsjáték huzási termében**. A sorsjegyeknek a 6. osztályra való megujítása a játékterv szerint, minden igény különbeni elvesztésnek terhe alatt **1908. évi szeptember hó 15-ig** eszközlendő.

Budapest, 1908. évi szept. hó 6-án.

Magyar Királyi Szabadalmazott Osztályorsjáték Igazgatósága.

Lukács Hazay.

Lys de France

a legfinomabb és legjobb cigaretta-hüvely.

Nagyban és kicsinyben

≡ kizárólag kapható: ≡

özv. **Konti Józsefné**

m. kir. különlegességi tőzsdéjében

Budapest, Andrásy-ut 29.

Mindenütt kapható!!

Legjobb a

Kardos

≡ svéd gyújtó. ≡

≡

Legjobb a

Germán

és

Krokodil

rózsaszalon-gyújtó.

Mindenütt kapható!!